

Ajankohtaista katsastuksista

Kuopio 29.3.2019

Ilkka Salminen

Ilkka.salminen@traficom.fi

Esityksen sisältö

- > Alusturvallisuuslain muutos
- > Muutoksia määritelmiin
- > Katsastustoiminnan muutokset
- > Muutokset alusten katsastukseen
- > Riskiperusteinen valvonta
- > Onnettomuusraportointi
- > Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymät huoltoyritykset

Alusturvallisuuslain muutos

- Tulevat muutokset alusturvallisuuslakiin ja lakiin matkustaja-aluksen henkilöluetteloista Löytyvät [HE198/2018](#) Hallituksen esitys eduskunnalle matkustaja-alusturvallisuutta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi
- HE annettu eduskunnalle ja valiokuntakäsittely on alkanut >
HE:ssä ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan 21 päivänä joulukuuta 2019

Muutoksia määritelmiin

- > Muutettu Non-SOLAS-direktiivin perustuvia merialueita ja matkustaja-alusluokkia
- > Uusina määritelminä:
 - > Satama-alue : Satamayhtiön hallinnoima vesialue
 - > Perinnealus
 - > Huvialus
- > Samassa yhteydessä muuttuu Non-SOLAS-direktiivin soveltamisala. Uusi soveltamisala:
 - > Uudet ja olemassa olevat matkustaja-alukset, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän

Non-SOLAS direktiivin muutokset

- Direktiivin soveltamisalan muutos voi vähentää uusien alle 24 metrin pituisten kotimaanliikenteen matkustaja-alusten rakentamisen kustannuksia ja kasvattaa näin tällaisten aluksien kysyntää, sillä soveltamisalan muutoksien seurauksena nämä alukset tulevat kansallisen sääntelyn piiriin. EU:ssa valmistellaan parhaillaan neuvoston suositusta alle 24 metrin pituisille aluksille, jota jäsenvaltiot voivat alkaa soveltaa sen valmistuttua.

Perinnealus

- > Alusturvallisuuslain perinnealuksen määritelmä :
- > perinnealuksella tarkoitetaan Museoviraston perinnealusrekisteriin rekisteröityä kotimaanliikenteessä, muuten kuin säännöllisessä liikenteessä käytettävää historiallista alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä ja joka on suunniteltu ennen vuotta 1965
- > Liikenteen turvallisuusvirasto antaa alusturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä perinnealuksen turvallisuutta koskevista seikoista
- > Perinnealusmääräys Määräyksen valmistelu on aloitettu
- > Turvallisuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon perinteisiin menetelmiin perustuvat turvallisuustekijät

Ammattivene

- Täsmennetään ammattiveneen vaatimustenmukaisuutta ja sen arviointia
- Mahdollistetaan muiden EU- tai ETA- valtion ilmoitetun laitosten sekä hyväksytyin luokituslaitoksen käyttäminen ammattiveneen arvioinnissa
- Edustajalla tulee olla kotipaikka Suomessa
- Ammattiveneen todistuskirja
- Virkavastuu ilmoitetun laitoksen palveluksessa oleville henkilöille
- Ammattivenemääräys tulossa.

Huvialus

- > *Huvialuksella tarkoitetaan:*
- > urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500.

Katsastustoiminnan uudistaminen

- Katsastustoimintaa esitetään uudistettavaksi siten, että mahdollistettaisiin eräiden alusryhmien siirtyminen omavalvontaan tietyin edellytyksin.
- Omavalvonnalla tarkoitettaisiin laivanisännän itsensä suorittamaa säännöllistä oman aluksensa turvallisuusarviointia ja siitä raportointia Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien merenkulun sähköiseen tietojärjestelmään.
- Omavalvontaan siirtymisen perusteet ja edellytykset kirjattaisiin alusturvallisuuslakiin ja tarkemmat määräykset omavalvonnasta annettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto Traficomi määräyksellä.
- Omavalvontaan siirtyminen olisi mahdollista vain Liikenne- ja viestintäviraston antaman hyväksynnän perusteella ja se koskisi ainakin ensivaiheessa vain peruskatsastettuja kotimaanliikenteessä liikennöiviä ammattiveneitä, proomuja ja alle 24 metrin pituisia lastialuksia.

Muutokset katsastusmääräykseen

- > Muutokset katsastusmääräykseen >
- > Määräys tuli voimaan 1.12.2018 [Katsastusmääräys](#)

Muutoksia meriturvallisuuskatsastuksiin

- Jatkossa tiettyjen kotimaanliikenteen alusten määräaikainen katsastus, välikatsastus ja vuosi-katsastus voidaan suorittaa toisen ja kolmannen vuosipäivän välisenä aikana.
- Tämä mahdollisuus otettu käyttöön seuraavien alustyyppien kanssa:
 - Kotimaanliikenteen lastialus, jonka bruttovetoisuus on alle 150
 - Vedenalaiseen työhön käytettävä kotimaanliikenteen proomu
 - Luokkaan II kuuluva kalastusalus
 - Ammattivene
 - Lossit

Matkustaja-alus, jonka bruttovetoisuus on alle 500 meriturvallisuus katsastukset

- > 1) peruskatsastus
- > Viisivuotisjakson aikana on suoritettava:
- > 2) uusintakatsastus viisivuotisjakson lopussa;
- > 3) uusintakatsastus toisena tai kolmantena vuosipäivänä
- > 4) vuosikatsastus kerran vuodessa niinä vuosina, jolloin ei tehdä uusintakatsastusta.
- > Viisivuotisjakson aikana on suoritettava vähintään kaksi pohjan ulkopuolista tarkastusta siten, ettei niiden välinen aika ylitä 36 kuukautta. Toisena tai kolmantena vuosipäivänä tehtävä pohjan ulkopuolinen tarkastus voidaan tehdä aluksen ollessa vedessä: Traficomin hyväksymä sukeltajan toimesta.

Radiokatsastukset

- > Jatkossa kotimaanliikenteen lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on alle 500 sekä ammattiveneelle on suoritettava ainoastaan uuden radioaseman katsastus
- > Tämä jälkeen radiolaitteiden katsastus hoidetaan meriturvallisuuskatsastuksen yhteydessä
- > Matkustaja-alukselle, jonka bruttovetoisuus on alle 500, on suoritettava on edelleenkin suoritettava:
 - > 1) uuden radioaseman katsastus; sekä
 - > 2) **radiolaitteiden uusintakatsastus viiden vuoden välein.**
- > Muina vuosina radiolaitteiden toiminta tarkastetaan meriturvallisuuskatsastusten yhteydessä.
- > Paitsi sisävesialueilla, joilla ei ole alusliikennepalvelua ja käyttöön on otettu sellainen laite, kuten matkapuhelin, jolla saadaan suora yhteys hätäkeskukseen tai muuhun viranomaisen alueelle määrittämään hätäilmoitusten vastaanottopisteeseen ja jolla on mahdollista lähettää aluksen paikka.

Talviliikenteessä käytettävien alusten rungonkatsastus

- Talviliikenteessä käytettävien alusten vuosittaisesta pohjan ulkopuolisesta katsastuksesta luovutaan
- Jatkossa alusten sopivuus talviliikenteeseen varmistetaan telakoinnin yhteydessä tehtävässä rungon tarkastuksessa
- Tämä tulee tehdä aluksen ollessa telakassa ja vähintään viiden vuoden välein

Kotimaanliikenteen alle 500 GT matkustaja- aluksen katsastusajankohdat

- > Aluksen uusintakatsastus ja vuosikatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen vuosipäivää ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua vuosipäivästä.
- > [Linkki katsastajien yhteystietoihin](#)

Riskiperusteinen valvonta

- Riskiperusteista valvontaa kotimaanliikennealueen matkustajalusyrietyksille jatketaan myös 2019.
- Tarkastettavat yritykset on valittu edellisten vuosien tarkastusten perusteella ja joka vuosi pyritään tarkastuslistalle lisäämään myös joitakin sellaisia yrityksiä, joille kyseistä tarkastusta ei ole vielä tehty.
- Yritysten kanssa sovitaan tarkastuksen ajankohdasta ja tekotavasta:
 - Missä tarkastus tehdään
 - Lähdetäänkö aluksen matkalle mukaan

Riskiperusteisen valvonnan määritelmät

> **Valvonta**

- Valvonnalla tarkoitetaan järjestelyjä, jotka Traficom on ottanut käyttöön liikennejärjestelmän toimivuuden, ympäristöystävällisyyden, turvallisuustason ja markkinoiden sujuvuuden varmistamiseksi. Valvontaa suorittaa pätevä henkilöstö.

> **Riski**

- Riskillä tarkoitetaan epäsuotuisan tapahtuman todennäköisyyden ja sen seurausten tuloa. Jäännösriski on riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisen jälkeen jäljelle jäänyt riski.

> **Riskiperusteinen valvonta**

- Riskiperusteisella valvonnalla tarkoitetaan valvonnan suunnittelua ja toteuttamista ensisijaisesti riskien perusteella.

> **Suorituskykyperusteinen valvonta**

- Suorituskykyperusteisella valvonnalla tarkoitetaan valvonnan suunnittelua ja toteuttamista ensisijaisesti toimijan suorituskyvyn perusteella.

> **Auditointi**

- Auditointi on järjestelmällinen, riippumaton, suunniteltu ja dokumentoitu prosessi, jolla arvioidaan sitä missä määrin auditoinnin kohde täyttää sille asetetut vaatimukset.

> **Tarkastus**

- Tarkastus on arviointi, jossa yleensä mittaamalla tai testaamalla selvitetään asian, henkilön, tuotteen tai toiminnon vaatimustenmukaisuus. Mittauksen tai testauksen tuloksia verrataan säädöksiin, vaatimuksiin tai standardeihin.

> **Katsastus**

- Katsastus on tarkastus, jossa tarkastetaan, että ajoneuvo tai alus on rakenteiltaan, järjestelmiltään ja varusteiltaan säädösten edellyttämässä kunnossa.

Traficomin suorittama valvonta on

- > **1. Priorisoitua**
- > Merenkulku:
 - > 1) Kaupallisen liikenteen matkustajat
 - > 2) Meriympäristön suojele
 - > 3) Ammattimerenkulkijat ja kansainvälisen liikenteen alukset
 - > 4) Kotimaanliikenteen alukset ja ammattikalastajat
 - > 5) Veneilijät

Traficom suorittama valvonta on

> **2. Suorituskykyperusteista**

- > Suorituskykyperusteinen valvonta painottuu asiakasorganisaatioille asetettujen erilaisten hallinta- ja johtamisjärjestelmävaatimusten suoriutumisen arviointiin. Traficom käyttää määritettyjä arviointikriteerejä asiakasorganisaatioidensa suorituskyvyn arvioimiseksi.

> **3. Riskiperusteista**

- > Riskiperusteisessa valvonnassa toimintaa ohjataan riskin tai sen muutoksen merkittävyyden perusteella. Traficom suorittaa jatkuvaa tilannearviointia ja muodostaa menetelmillään ajantasaista tilakuvaa toimijoista ja liikennejärjestelmästä.

> **4. Avointa ja läpinäkyvää**

- > Traficomien toiminta on ennakoitavissa ja se on kahdenkeskistä.

Traficomin suorittama valvonta on

> **5. Perusteltua**

> Toimenpiteet ovat perusteltuja ja dokumentoituja.

> **6. Johdonmukaista**

> Valvonta perustuu määriteltyihin menetelmiin ja on johdonmukaista.

> **7. Suhteellista**

> Toimenpiteet ovat oikein mitoitettuja asioiden merkittävyyden kannalta.

> **8. Dokumentoitua**

> Valvontaa tehdään toimintajärjestelmän auditointi-, katsastus- ja tarkastusprosessien työohjeiden mukaisesti. Valvonnasta laaditaan aina kirjallinen raportti asiakkaalle.

Valvontahavainnot, havaintojen merkityksellisyyden arviointi ja toimenpiteet

- > Valvontahavaintojen merkityksellisyyden arviointi perustuu niiden luokitukseen;
- > Tason 1 havainto tehdään, jos asiakasorganisaation toiminnassa havaitaan sellainen merkittävä poikkeama olemassa olevista vaatimuksista, organisaation menetelmistä ja käsikirjoista tai hyväksynnän tai luvan tai muun ilmoituksen sisällöstä, joka heikentää turvallisuutta tai vaarantaa vakavasti turvallisuuden
- > Tason 1 havaintoja ovat muun muassa seuraavat:
 - > a) alusturvallisuudessa oleva vika tai puute on sellainen, että aluksen käyttö siinä liikenteessä, johon se on tarkoitettu, aiheuttaa välitöntä vaaraa alukselle tai aluksen laivaväelle, vaaraa ihmishengelle taikka olennaista vaaraa terveydelle, muulle liikenteelle tai meriympäristölle
 - > b) laivanisäntä tai aluksen päällikkö vastustaa tarkastusta tai jos valvontaviranomaiselle ei anneta niitä asiakirjoja, luetteloita tai tietoja, joita se on oikeutettu saamaan, taikka jos laivanisäntä tai aluksen päällikkö ei korjaa alusturvallisuudessa

Onnettomuusraportointi

- Aluksen käytön yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta tai vaaratilanteesta on tehtävä ilmoitus (ns. meriturvallisuusilmoitus) Traficomille.
- Ilmoituksen on sisällettävä seikkaperäinen selostus tapahtumasta ja kaikesta, mikä voi olla apuna arvioitaessa onnettomuuden tai vaaratilanteen syitä, sekä täydellinen jäljennös laivapäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan tapahtumasta tehdyistä merkinnöistä.
- Raportin voi tehdä Traficomin nettisivuilta.

[Onnettomuusraportti](#)

Meriturvallisuusilmoituksen täyttäminen

- Lomake on täytettävä onnettomuustyyppistä riippumatta
- **Lomakkeeseen tulisi merkitä:**
- Tarkka selostus tapahtumasta ja siihen vaikuttaneista tekijöistä
- Tieto henkilövahingoista sekä mahdollisista kolmannelle osapuolelle tai ulkoiselle rakenteelle sattuneista vahingoista (esim. toinen alus, laiturerakenne tai merimerkki)
- Tapahtuman ajankohta, päivämäärä ja kellonaika
- Sijainti koordinaatteina (**latitudi, longitudi**)
- Sääolosuhteet, vaikka niillä ei olisi ollut suoraa vaikutusta tapahtumaan. >
- Ilmoitus toimitetaan Traficomiin mahdollisimman pian onnettomuuden tai vaaratilanteen jälkeen.
- **Vaaratilanne ei ole sama kuin onnettomuus. Raportoinnissa valittava oikea vaihtoehto.**

Meriturvallisuusilmoituksen lähettäminen

- > Ilmoituksen voi lähettää sähköisesti lomakkeen alaosassa olvalla "Lähetä" painikkeella
- > Sähköpostitse osoitteeseen meriturvallisuus@traficom.fi
- > Postitse Liikenne- ja viestintäviraston kirjaamoon:
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 - Kirjaamo
PL 320
00059 TRAFICOM

ILMOITUS PÄIVYSTÄVÄLLE TARKASTAJALLE

- > Merionnettomuudesta on aina ilmoitettava myös päivystävälle tarkastajalle
- > numeroon 0203 28010, jos onnettomuus on sattunut Suomenlahden tai Järvi-Suomen alueella
- > numeroon 0203 28020, jos onnettomuus on sattunut Saaristomeren tai Pohjanlahden alueella.

Linkkejä merenkulun säädöksiin

<https://www.traficom.fi/fi/saadokset>

- > [Kansalliset määräykset](#)
- > [Lait](#)
- > [Kansalliset asetukset](#)
- > [EU –säädökset](#)
- > [IMO sopimukset](#)

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Kiitos! Kysymyksiä?

Ilkka.salminen@traficom.fi

www.traficom.fi

@TraficomFinland

<https://www.traficom.fi/fi/saadokset>

